

Rubriekenpolis Milieuschadeverzekering

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

- 1. Verzekerde**
Verzekeringnemer en/of de op het polisblad als verzekerde(n) genoemde natuurlijke of rechtsperso(o)n(en), voor zover hij / zij belang heeft / hebben bij het behoud van de verzekerde locatie uit hoofde van eigendom of enig ander zakelijk recht dan wel voor het behoud daarvan het risico draagt.
- 2. Derde**
Ieder ander dan verzekerde, die uit hoofde van eigendom of enig ander zakelijk recht belang heeft bij het behoud van een zaak dan wel voor het behoud daarvan risico draagt.
- 3. Verzekerde locatie**
Het/de op het polisblad vermelde risico-adres(sen).
- 4. Looptijd van de verzekering**
De periode vanaf de aanvang tot aan het einde van de verzekering.
- 5. Emissie**
Het vrijkomen van gassen, vloeistoffen en/of fijn verdeelde vaste stoffen.
- 6. Verontreiniging**
De aanwezigheid van een stof in een zodanige concentratie dat toepasselijke overheidsnormen (streefwaarde of een overeenkomstige waarde) die gelden op het moment dat de aanwezigheid van de stof zich manifesteert, worden overschreden.
- 7. Sanering**
Het ongedaan maken van een verontreiniging van de bodem, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang). Onder ongedaan maken wordt verstaan:
  - a. onderzoek, reiniging, opruiming, transport, opslag, vernietiging en vervanging van grond en/of (grond-)water;
  - b. isolatie van een verontreiniging;
  - c. het opruimen en afvoeren van asbest en daarmee verontreinigde zaken.
- 8. Zaakschade**
Beschadiging, waaronder mede te begrijpen vervuiling, vernietiging of vermissing van zaken.
- 9. Bereddingskosten**
Kosten verbonden aan maatregelen, die tijdens de looptijd van de verzekering door of vanwege verzekerde worden getroffen en redelijkerwijs geboden zijn om het onmiddellijk dreigend gevaar van schade af te wenden, waarvoor -indien gevallen- een aanspraak op vergoeding onder deze polis zou ontstaan en deze polis dekking biedt, of om die schade te beperken.
- 10. Kosten van preventieve opruiming**
Kosten die bij of na de verwezenlijking van een verzekerd gevaar door of vanwege verzekerde zijn gemaakt in verband met het wegnemen, afvoeren en vernietigen van stoffen en voorwerpen, die een dreigend gevaar voor verontreiniging van de bodem, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang) zouden hebben opgeleverd, als van opruiming zou zijn afgezien.
- 11. Bedrijfsschade**
Derving van brutowinst, zijnde de omzet verminderd met de variabele kosten of de vaste kosten vermeerderd met de netto winst of vaste kosten minus verlies.
- 12. Variabele kosten**
Kosten die in evenredigheid met en afhankelijk van de omzet toe- of afnemen.
- 13. Vaste kosten**
Kosten die niet in evenredigheid met en onafhankelijk van de omzet toe- of afnemen.

14. Expertisekosten

De kosten van een deskundige die door of met instemming van de verzekeraar is benoemd.

15. Verkoopwaarde

Het bedrag dat bij verkoop in het normale verkeer en uitgaande van dezelfde bestemming van het gebouw verkregen zou kunnen worden, exclusief de waarde van de grond.

Artikel 2 Algemeen

1. Algemene Verzekeringsvoorwaarden

Indien en zover hiervan in onderhavige voorwaarden niet uitdrukkelijk wordt afgeweken, blijven de Algemene Verzekeringsvoorwaarden, die worden geacht een geheel met onderhavige voorwaarden uit te maken, van toepassing.

2. Verwijzing

Verwijzing heeft uitsluitend plaats naar artikelen van onderhavige voorwaarden, tenzij anders is aangegeven.

Artikel 3 Premie

In afwijking van het daaromtrent in de Algemene Verzekeringsvoorwaarden bepaalde geldt:

1. Premiebetaling

De premie, waarin begrepen kosten en assurantiebetalings, is op de vervaldag bij vooruitbetaling verschuldigd. Indien de premie niet binnen dertig dagen na de vervaldag volledig is voldaan, biedt de verzekering daarna, zonder dat daartoe enige ingebrekestelling nodig is, geen dekking meer. Verzekeringnemer blijft verplicht de premie te voldoen.

De dekking wordt weer van kracht om twaalf uur 's middags van de dag volgend op die, waarop de verschuldigde premie is aangeboden en door de verzekeraar is aanvaard. Van de dekking blijven echter uitgesloten aanspraken op vergoeding onder de polis die betrekking hebben op een verontreiniging die zich heeft gemanifesteerd in de periode dat de verzekering geen dekking bood.

2. Premievaststelling

- a. De premie is gebaseerd op variabele factoren. De jaarpremie wordt vastgesteld op basis van door of namens de verzekeringnemer verstrekte gegevens, die bij aanvang van de verzekering of van het verzekeringsjaar op verzoek van de verzekeraar door de verzekeringnemer zijn/worden verstrekt.
- b. Na het verstrijken van ieder verzekeringsjaar is de verzekeringnemer verplicht de door de verzekeraar aan hem gevraagde informatie te verstrekken. Op basis van deze informatie zal de premie voor het eerstkomende verzekeringsjaar opnieuw worden vastgesteld. De verzekeringnemer is verplicht deze informatie binnen drie maanden nadat de verzekeraar daarom verzoekt te verstrekken. Wordt aan deze verplichting niet voldaan, dan heeft de verzekeraar het recht de premie voor het eerstkomende verzekeringsjaar vast te stellen door de jaarpremie te verhogen met 50% of zoveel meer als de verzekeraar op grond van de door hem verzamelde gegevens redelijk acht. De aanpassing als hierboven bedoeld kan geen aanleiding zijn tot beëindiging van de verzekering op grond van het bepaalde in het artikel ter zake van aanpassing van premie en/of voorwaarden in de Algemene Verzekeringsvoorwaarden.

3. Premierestitutie

Verzekeringnemer heeft bij tussentijdse beëindiging recht op restitutie van premie over de nog resterende looptijd van de verzekering behoudens in geval van opzegging door de verzekeraar wegens het opzettelijk verstrekken van onjuiste gegevens bij schade. Het recht op restitutie vervalt indien het te restitueren bedrag minder dan € 10,- bedraagt.

Artikel 4 Risicowijziging

In afwijking van het daaromtrent in de Algemene Verzekeringsvoorwaarden bepaalde geldt:

1. Wijziging van het risico

Zodra de aard van de op het polisblad vermelde activiteiten een zodanige wijziging ondergaat, dat het verzekerde risico daardoor wordt verzaard, is verzekeringnemer verplicht hiervan terstond aan de verzekeraar schriftelijk kennis te geven.

2. Voorstel van de verzekeraar

Na kennisgeving heeft de verzekeraar het recht voor te stellen de verzekering op gewijzigde premie en voorwaarden voort te zetten dan wel, indien dit naar zijn oordeel niet mogelijk is, deze per aangetekende brief op te zeggen met inachtneming van een termijn van dertig dagen.

In dat geval restitueert de verzekeraar de premie over de nog resterende looptijd van de verzekering.

3. Aanvaarding/afwijzing voorstel

Doet de verzekeraar een voorstel tot voortzetting van de verzekering, dan heeft verzekeringnemer het recht binnen een termijn van dertig dagen het voorstel al dan niet te aanvaarden. Indien verzekeringnemer het voorstel binnen deze termijn aanvaardt, wordt ter zake van aanspraken op vergoeding onder de polis die door de verzekeraar na de ontvangst van de kennisgeving tot risicowijziging en gedurende de contractduur van de verzekering zijn ontvangen, dekking verleend op de aldus overeengekomen voorwaarden. Indien verzekeringnemer het voorstel afwijst of daarop binnen deze termijn niet antwoordt, wordt ter zake van aanspraken op vergoeding onder de polis die door de verzekeraar daarna gedurende de contractduur van de verzekering zijn ontvangen, dekking verleend op de reeds geldende voorwaarden, indien en voor zover verzekerde aantoonde dat de geleden schade op geen enkele wijze verband houdt met de bedoelde wijziging van het risico.

Heeft de verzekeraar zich het recht voorbehouden de verzekering alsnog op te zeggen indien

verzekeringnemer zijn voorstel afwijst of daarop binnen de gestelde termijn niet antwoordt, dan eindigt de dekking dertig dagen nadat de verzekeraar het bericht van opzegging per aangetekende brief heeft verzonden.

4. Achterwege blijven kennisgeving van risicowijziging

Blijft een kennisgeving als bedoeld in dit artikel lid 1. achterwege, dan vervalt elke aanspraak op vergoeding onder de polis, tenzij verzekerde aantoonde dat de geleden schade op geen enkele wijze verband houdt met deze wijziging.

Zodra de verzekeraar alsnog met de wijziging van het risico bekend wordt, heeft de verzekeraar het recht de verzekering met onmiddellijke ingang op te zeggen. In dat geval restitueert de verzekeraar premie over de nog resterende looptijd van de verzekering.

Artikel 5 Risico inspectie

1. Inspectierecht

De verzekeraar heeft het recht om de verzekerde locatie(s) te allen tijde te (laten) inspecteren. Verzekerde is verplicht hierbij alle medewerking te verlenen die in het kader van een beoordeling van het verzekerde risico redelijkerwijs is geboden.

2. Verplichte maatregelen

De verzekeraar kan verzekerde naar aanleiding van de inspectie verplichten binnen een bepaalde termijn maatregelen te treffen, die hij met het oog op de dekking van het verzekerde risico geboden acht.

Artikel 6 Aanvang en einde van de verzekering

In afwijking van het daaromtrent in de Algemene Verzekeringsvoorwaarden bepaalde geldt:

1. Aanvang van de verzekering

De verzekering vangt aan om twaalf uur 's middags van de dag genoemd op het polisblad.

2. Einde van de verzekering

De verzekering eindigt:

- a. op de contractsvervaldatum, indien verzekeringnemer tenminste drie maanden voor deze dag de verzekering schriftelijk aan de verzekeraar heeft opgezegd;
- b. op de contractsvervaldatum, indien de verzekeraar tenminste dertig dagen voor deze dag de verzekering schriftelijk aan verzekeringnemer heeft opgezegd;
- c. na schriftelijke opzegging door de verzekeraar uiterlijk drie weken, nadat hij onder deze verzekering een uitkering heeft gedaan of geweigerd, waarbij de verzekeraar een opzegtermijn van tenminste dertig dagen in acht zal nemen;
- d. op de dag van schriftelijke opzegging door de verzekeraar, indien verzekeringnemer langer dan zestig dagen in gebreke is premie, kosten en assurantiebelaasting te betalen;
- e. indien verzekeringnemer wijzigingen van premie en/of voorwaarden overeenkomstig artikel 4 lid 2. en 3. niet accepteert;
- f. bij beëindiging van de activiteiten van verzekeringnemer, dan wel zodra het verzekerde belang door verkoop of op andere wijze is overgegaan;
- g. indien verzekerde de opdracht tot sanering niet binnen de gestelde termijn heeft gegeven en de verzekeraar de polis schriftelijk opzegt;
- h. indien verzekerde de in artikel 5 lid 1. omschreven medewerking niet verleent binnen veertien dagen nadat hij daartoe per aangetekende brief is aangemaand, of indien verzekerde de in artikel 5 lid 2. bedoelde maatregelen niet heeft getroffen binnen de door de verzekeraar gestelde termijn. In dat geval restitueert de verzekeraar de premie over de nog resterende looptijd van de verzekering.

Artikel 7 Omschrijving van de dekking

1. Schade aan de verzekerde locatie

- a. Omschrijving van de dekking
Verzekerd zijn de kosten van sanering van de verzekerde locatie. Deze sanering moet betrekking hebben op verontreiniging die het rechtstreekse en uitsluitende gevolg is van een emissie, veroorzaakt door één of meer van de in de van toepassing verklaarde rubriek(en) genoemde verzekerde gevaren, mits:
  1. het verzekerde gevaar en de daaruit voortvloeiende emissie zich op de verzekerde locatie hebben verwezenlijkt tijdens de looptijd van de verzekering;
  2. binnen één jaar na verwezenlijking van het verzekerde gevaar aanspraak op vergoeding onder deze polis is gemaakt.
- b. Verzekerd bedrag
  1. Begrenzing naar bedrag
Per emissie of reeks van emissies die met elkaar samenhangen of uit elkaar voortvloeien wordt niet meer vergoed dan het op het polisblad vermelde verzekerd bedrag.
  2. Meeverzekerde kosten
Binnen de grenzen van het verzekerd bedrag zijn meeverzekerd:
    - expertisecosten;
    - bereddingskosten;
    - kosten van preventieve opruiming;

- kosten van herstel van beschadiging van bestrating en beplanting, veroorzaakt door de sanering;
  - kosten, noodzakelijk om de sanering uit te kunnen voeren. Hieronder worden mede verstaan de kosten van hulpconstructies;
  - kosten van herstel van schade die het noodzakelijke gevolg is van de sanering. Hieronder worden mede verstaan de kosten van afbraak en/of herbouw. De herstel- en/of herbouwkosten worden vergoed tot maximaal het verschil tussen de verkoopwaarde van de gebouwen vóór en na de in het kader van de uitvoering van de sanering noodzakelijke afbraak;
  - kosten van herstel of vervanging van ondergrondse pijpen, leidingen en/of kabels die als gevolg van de verontreiniging beschadigd zijn geraakt;
  - de bedrijfsschade van verzekeringnemer of de verzekerde, waaronder mede de kosten ter voorkoming en beperking daarvan. De schadevergoedingstermijn belooft ten hoogste 52 weken vanaf het moment dat de reiniging, opruiming, transport, opslag, vernietiging en vervanging van grond en/of (grond-)water en/of isolatie van een verontreiniging daadwerkelijk een aanvang heeft genomen. De kosten ter voorkoming en beperking van bedrijfsschade worden uitsluitend vergoed voor zover de bedrijfsschade inclusief deze kosten het bedrag niet zullen overtreffen dat zou zijn ontstaan zonder de uitgave van deze kosten. Niet gedekt zijn boetes of kosten wegens het niet of vertraagd nakomen van contracten, afschrijving op dubieuze debiteuren en afschrijving op de door de ramp vernietigde interessen.
- c. Huur verzekerde locatie**
Indien verzekeringnemer de verzekerde locatie (of een gedeelte daarvan) heeft gehuurd zijn in aanvulling op hetgeen is bepaald in dit artikel lid 1. ter zake van de kosten van sanering van de verzekerde locatie eveneens verzekerd:
1. de kosten en/of schade van de medehuurder(s) en/of de verhuurder van de verzekerde locatie, die het gevolg zijn van de sanering van de verzekerde locatie;
  2. andere zaakschade van de medehuurder(s) en/of verhuurder van de verzekerde locatie, inclusief de daaruit voortvloeiende schade, voorgevallen binnen de verzekerde locatie.
- Het recht op vergoeding van bovengenoemde kosten en/of schade ontstaat eerst nadat de verzekeringnemer tegenover de verzekeraar schriftelijk heeft verklaard hiermee in te stemmen. In het kader van de dekking als omschreven in artikel 9 (verweersbijstand) wordt onder 'derden' eveneens verstaan 'medehuurder(s)' en/of de 'verhuurder' voor door hen geleden schade binnen de verzekerde locatie.
- d. Dekking boven het verzekerd bedrag**
Boven het verzekerd bedrag is meeverzekerd de wettelijke rente over de door de verzekeraar verschuldigde vergoeding. Deze is opeisbaar vanaf vier weken nadat de verzekeraar alle noodzakelijke gegevens heeft ontvangen op basis waarvan de verschuldigdheid van de vergoeding kan worden vastgesteld.
- e. Overloop**
Indien het verzekerd bedrag voor de verzekerde locatie niet toereikend is en het voor derden beschikbare verzekerd bedrag nog niet (geheel) is aangewend, dan komt (het restant van) dat verzekerd bedrag ten goede aan het verzekerd bedrag voor de verzekerde locatie. Als geconstateerd wordt dat een derde aanspraak op vergoeding onder de polis zou kunnen maken, dan treedt deze overloop alleen in werking indien verzekeringnemer een schriftelijke verklaring als bedoeld in artikel 7 lid 2.a. (derden-beding) heeft afgelegd.
- 2. Schade van derden**
- a. Derdenbeding**
Deze verzekering geschiedt mede ten behoeve van derden. Voor derden ontstaan aanspraken op vergoeding onder de polis eerst door een daartoe strekkende schriftelijke verklaring, door verzekeringnemer tegenover de verzekeraar afgelegd.
- b. Omschrijving van de dekking**
Ter zake van door derden geleden schade zijn verzekerd:
1. kosten van sanering van een locatie bij het behoud waarvan een derde belang heeft uit hoofde van eigendom of enig ander zakelijk recht dan wel voor het behoud waarvan hij risico draagt;
  2. kosten en/of schade van die derde die het gevolg zijn van de sanering;
  3. andere zaakschade van een derde, inclusief de daaruit voortvloeiende schade, voorgevallen buiten de verzekerde locatie;
- een en ander mits:
- de sanering betrekking heeft op een verontreiniging die het rechtstreekse en uitsluitende gevolg is van een emissie, veroorzaakt door één of meer van de in de van toepassing verklaarde rubriek(en) genoemde verzekerde gevaren;
  - andere zaakschade van een derde voortvloeit uit een verontreiniging van de bodem, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang), die het rechtstreekse en uitsluitende gevolg is van een emissie veroorzaakt door één of meer van de in de van toepassing verklaarde rubriek(en), genoemde verzekerde gevaren;
  - het verzekerde gevaar op de verzekerde locatie zich heeft verwezenlijkt tijdens de looptijd van de verzekering;
  - binnen één jaar na verwezenlijking van het verzekerde gevaar aanspraak op vergoeding onder deze polis is gemaakt.
- c. Verzekerd bedrag**
1. Begrenzing naar bedrag
Per emissie of reeks van emissies die met elkaar samenhangen of uit elkaar voortvloeien wordt niet meer vergoed dan het op het polisblad vermelde verzekerd bedrag.
  2. Meeverzekerde kosten
Binnen de grenzen van het verzekerd bedrag zijn meeverzekerd:
    - expertisecosten;
    - reddingskosten;
    - kosten van preventieve opruiming;
    - kosten, noodzakelijk om de sanering uit te kunnen voeren. Hieronder worden mede verstaan de kosten van hulpconstructies;
    - kosten van herstel van schade die het noodzakelijk gevolg is van de sanering. Hieronder worden mede verstaan de kosten van afbraak en/of herbouw. De herstel- en/of

- herbouwkosten worden vergoed tot maximaal het verschil tussen verkoopwaarde van de gebouwen vóór en na de in het kader van de uitvoering van de sanering noodzakelijke afbraak;
- kosten van herstel of vervanging van ondergrondse pijpen, leidingen en/of kabels die als gevolg van de verontreiniging beschadigd zijn geraakt.
- 3. Dekking boven het verzekerd bedrag**
Boven het verzekerd bedrag is meeverzekerd wettelijke rente over de door de verzekeraar verschuldigde vergoeding. Deze is opeisbaar vanaf vier weken nadat de verzekeraar alle noodzakelijke gegevens heeft ontvangen op basis waarvan de verschuldigdheid van de vergoeding kan worden vastgesteld.
- 4. Overloop**
Indien het voor derden beschikbare verzekerd bedrag niet toereikend is en het voor de verzekerde locatie verzekerd bedrag nog niet (geheel) is aangewend, dan komt (het restant van) dat verzekerd bedrag ten goede aan het verzekerd bedrag voor derden.
- 5. Evenredige verdeling**
Mocht de totale gedekte schade na overloop nog het verzekerd bedrag overtreffen en heeft meer dan één derde een onder deze verzekering gedekte schade geleden, dan worden de aanspraken van derden op vergoeding onder de polis naar evenredigheid teruggebracht tot het beloop van het verzekerd bedrag. Niettemin blijft de verzekeraar die, onbekend met het bestaan van andere door derden geleden schade, te goeder trouw aan een derde een groter bedrag dan het aan deze toekomstige deel heeft uitgekeerd, jegens die anderen slechts gehouden tot het beloop van het overblijvende gedeelte van het verzekerd bedrag.
- d. Evenredige verdeling bereddingskosten en kosten van preventieve opruiming**
Indien in geval van een gedekte schade blijkt dat de bereddingskosten en/of de kosten van preventieve opruiming niet objectief aan de verzekerde locatie dan wel schade aan derden zijn toe te wijzen, dan zullen de onder deze titels te vergoeden kosten naar rato van de op het polisblad vermelde verdeling van verzekerde bedragen aan de verzekerde locatie en de schade aan derden worden toegewezen.

Artikel 8 Dekking na het einde van de verzekering

Na het einde van de verzekering blijft de dekking uitsluitend van kracht indien verontreiniging en zaakschade zich manifesteren binnen een periode van één jaar na dat einde. Het verzekerde gevaar en de daaruit voortvloeiende emissie waaruit deze verontreiniging en zaakschade voortvloeien, dient zich te hebben verwezenlijkt en dient schriftelijk aan de verzekeraar te zijn gemeld tijdens de looptijd van de verzekering.

Artikel 9 Verweersbijstand

1. Omschrijving van de dekking

Verzekerd is:

- a. het verlenen van verweersbijstand, zoals omschreven in dit artikel lid 2.;
- b. het vergoeden van kosten van verweersbijstand, zoals omschreven in dit artikel lid 6.;

2. Verlenen van verweersbijstand

Verweersbijstand wordt verleend:

- a. bij het voeren van verweer tegen vorderingen van derden ter zake van aansprakelijkheid van

- verzekeringnemer voor door hen geleden schade buiten de verzekerde locatie. Deze schade dient te zijn veroorzaakt door een verontreiniging die het rechtstreekse en uitsluitende gevolg is van een emissie, veroorzaakt door het verzekerde gevaar.
- b. ter zake van geschillen met de overheid over de sanering van de verzekerde locatie.** Deze sanering moet betrekking hebben op een verontreiniging die het rechtstreekse en uitsluitende gevolg is van een emissie, veroorzaakt door het verzekerde gevaar; een en ander mits:
- 1. het verzekerde gevaar en de daaruit voortvloeiende emissie zich op de verzekerde locatie hebben verwezenlijkt tijdens de looptijd van de verzekering;
  - 2. binnen één jaar na verwezenlijking van het verzekerd gevaar een beroep op dekking onder dit artikel is gedaan, en
  - 3. op de vordering van de derde als hierna onder 4. van dit artikellid genoemd, Nederlands recht van toepassing is, en
  - 4. de vordering ingesteld wordt door een derde, aan wie in verband met het bepaalde in artikel 7 lid 2.c.1. inzake het verzekerd bedrag, niet de volledige schade is vergoed, of de vordering wordt ingesteld door een derde die ondanks een schriftelijke verklaring van verzekeringnemer als bedoeld in artikel 7 lid 2.a. inzake het derdenbeding, geen aanspraak op vergoeding wenst te maken en zijn vordering jegens verzekerde op aansprakelijkheid baseert, en
  - 5. de gevorderde schade meer bedraagt dan het door verzekerde gekozen toepasselijk eigen risico.
- 3. Duur van verweersbijstand**
Verzekeraar zal verweersbijstand blijven verlenen voorzover naar de mening van verzekeraar een redelijke kans bestaat het beoogde resultaat te bereiken. Indien succes in redelijkheid niet te verwachten is, zal verzekeraar dit gemotiveerd meedelen aan de verzekerde.
- 4. Behandeling van aangemelde zaken**
Verzekeraar behandelt de aangemelde zaken in principe zelf. Te allen tijde zal, voorzover mogelijk, in eerste instantie een regeling in der minne worden nagestreefd.
- 5. Bijstand bij procedures in rechte**
Indien een procedure in rechte gevoerd moet worden, zal verzekeraar, voorzover mogelijk zelf, de bijstand verlenen.
- 6. Vergoeding van kosten**
- a. Vergoeding per emissie**
Ter zake van de in dit artikel lid 2. genoemde vorderingen en geschillen en onder de voorwaarden in dat artikel genoemd, worden in totaal tot ten hoogste 10% van het op het polisblad vermelde verzekerd bedrag voor "Schade van derden", per emissie vergoed, echter met een maximum van € 125.000,- :
- 1. de honoraria en de verschotten van de door verzekeraar ingeschakelde advocaat, procureur, deurwaarder, andere deskundige en expert;
  - 2. de proces- en gerechtskosten, de kosten van arbitrage of de kosten van bindend advies. Hieronder zijn niet begrepen dwangsommen, afkoopsommen, boetes en andere bij wijze van straf opgelegde maatregelen;
  - 3. de kosten van getuigen in een gerechtelijke en administratieve procedure;
  - 4. de kosten van de tegenpartij, voorzover zij krachtens een rechterlijke uitspraak, arbitraal vonnis of bindend advies ten laste van de verzekerde komen;

- b. Betaling aan belanghebbenden
Verzekeraar heeft het recht de kosten van verweersbijstand rechtstreeks aan belanghebbende te betalen.
- c. Door de tegenpartij te vergoeden kosten
Indien bij een proces, arbitrage of bindend advies de tegenpartij tot vergoeding in de kosten wordt veroordeeld, komt het bedrag van die kosten, voorzover zij voor rekening van verzekeraar zijn, ten gunste van verzekeraar.
- d. B.T.W.-verrekening
De betaling van het door de verzekeraar uit te keren schadebedrag wordt exclusief B.T.W. verricht, indien de verzekeringnemer gerechtigd is tot aftrek/teruggave van deze B.T.W.
- e. Verhaal van kosten
Indien de verzekerde op grond van een wettelijke of contractuele bepaling de kosten van verweersbijstand geheel of gedeeltelijk vergoed kan krijgen, komen die kosten niet in aanmerking voor vergoeding krachtens dit artikel. Verzekeraar zal de verzekerde, ter compensatie van de door verzekeraar voorgeschoten kosten, bijstand verlenen bij het terugvragen of verhalen van die kosten.

Artikel 10 Uitsluitingen

Naast de uitsluitingen genoemd in de Algemene Verzekeringsvoorwaarden geeft de verzekering geen dekking voor:

- a. de schade veroorzaakt door overstroming ten gevolge van het bezwijken of overlopen van dijken, kaden, sluisen, oevers of andere waterkeringen, onverschillig of de overstroming oorzaak dan wel gevolg is van een door de polis gedekte gebeurtenis. Deze uitsluiting geldt niet voor brand of ontploffing veroorzaakt door overstroming;
- b. de schade direct of indirect veroorzaakt door aardbeving of vulkanische uitbarsting. Bij schaden die ontstaan hetzij gedurende de tijd waarin, hetzij gedurende 24 uur nadat zich in of nabij de verzekerde zaken de gevolgen van aardbeving of vulkanische uitbarsting hebben geopenbaard, dient verzekerde te bewijzen dat de schade niet aan die verschijnselen is toe te schrijven;
- c. de kosten veroorzaakt door, optredende bij of voortvloeiende uit een verontreiniging die reeds aanwezig is op het moment dat het verzekerde gevaar, volgens de op het polisblad van toepassing verklaarde rubriek, zich verwezenlijkt;
- d. de schade als gevolg van genetische modificatie;
- e. de schade als gevolg van een handelen of nalaten dat in strijd is met enig van overheidswege gegeven voorschrift ter zake van het milieu, indien zulks is geschied in opdracht van of met goedvinden van een op het polisblad vermelde verzekerde. Indien de bedoelde verzekerde een rechtspersoon is, wordt voor de toepassing van deze uitsluiting onder verzekerde verstaan een lid van de directie of bedrijfsleiding, alsmede enige functionaris in dienst van verzekerde die door een lid van de directie is belast met een bijzondere verantwoordelijkheid voor de naleving van eerder genoemde voorschriften;
- f. de kosten en/of schade veroorzaakt door of voortvloeiende uit de activiteiten van de verhuurder en (mede) huurder(s) van de verzekerde locatie, tenzij nadrukkelijk anders is overeengekomen;
- g. de schade, die veroorzaakt is door of samenhangt met de ondergrondse opslag van stoffen in tanks;
- h. de schade indien de verzekeraar een beroep kan doen op merkelijke schuld, conform het bepaalde in artikel 294 Wetboek van Koophandel.

Indien verzekerde een rechtspersoon is, wordt voor de toepassing van deze uitsluiting onder verzekerde verstaan een lid van de directie of de bedrijfsleiding.

Artikel 11 Verplichtingen bij verwezenlijking van schade

Een spoedige en voor alle betrokken partijen bevredigende uitvoering van de verplichtingen van de verzekeraar is voor een belangrijk deel afhankelijk van de medewerking van de verzekeringnemer en/of verzekerde. De na een schadegeval door de verzekeraar te verlangen medewerking is neergelegd in de navolgende verplichtingen:

1. **Aanmelding**
Verzekerde is verplicht de verzekeraar onmiddellijk kennis te geven van elk verzekerd gevaar dat zich op de verzekerde locatie heeft verwezenlijkt. Deze kennisgeving dient schriftelijk te worden gedaan of onmiddellijk na een eventuele mondelinge kennisgeving door verzekerde schriftelijk te worden bevestigd.
2. **Overige verplichtingen**
Voorts is verzekerde verplicht:
  - a. de verzekeraar zo spoedig mogelijk alle van belang zijnde gegevens en bescheiden te verstrekken;
  - b. alle aanwijzingen van of namens de verzekeraar op te volgen, alle medewerking te verlenen en inlichtingen te verschaffen, die voor de beoordeling van de door de verontreiniging ontstane situatie van belang zouden kunnen zijn.
3. **Verlies van dekking**
Alle aanspraken op vergoeding onder deze polis vervallen, indien de verzekerde, die aanspraak op vergoeding onder de polis maakt:
  - a. opzettelijk onjuiste gegevens verstrekt;
  - b. enige uit deze verzekeringsovereenkomst voortvloeiende verplichting niet of niet tijdig is nagekomen en daardoor de belangen van de verzekeraar zijn geschaad;
  - c. binnen één jaar ter zake van een aanspraak op vergoeding tegen de schriftelijke mededeling van de verzekeraar dat dekking geheel of gedeeltelijk ontbreekt, geen rechtsovereenkomst heeft ingesteld.
4. **Derden**
Ter zake van de dekking onder artikel 7 lid 2. geldt het bepaalde in dit artikel lid 2. en 3. in overeenkomstige zin voor de derde die aanspraak op de dekking maakt.

Artikel 12 Saneringsbepalingen

1. **Regeling van sanering**
Verzekerde belast zich met de voorbereiding en regeling van de sanering en houdt zich daarbij aan de aanwijzingen van de verzekeraar. Alvorens tot sanering wordt overgegaan, dient het saneringsplan hiertoe door de verzekeraar goedgekeurd te zijn.
2. **Opdracht tot sanering**
De opdracht tot sanering dient door verzekerde binnen een door de verzekeraar schriftelijk aangegeven termijn te worden gegeven. Indien verzekerde nalaat deze opdracht binnen de gestelde termijn te geven, verliest verzekerde het recht op vergoeding van saneringskosten en de meeverzekerde kosten. Bovendien heeft de verzekeraar het recht de polis op te zeggen.
3. **Bestaande verontreiniging**
Indien een reeds bestaande verontreiniging van de bodem, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang), toeneemt als rechtstreeks gevolg van een verzekerd gevaar, worden de kosten van sanering als ook de kosten als bedoeld in artikel 7 lid 1.b.2. en lid 2.c.2. vergoed indien en voor zover deze

Redelijkerwijs ook zouden zijn gemaakt indien de verwezenlijking van het verzekerd gevaar uitsluitend de toegevoegde verontreiniging tot gevolg zou hebben gehad.

4. Derden

Ter zake van de saneringsbepalingen geldt het bepaalde in dit artikel in overeenkomstige zin voor de derde die aanspraak op de dekking maakt.

5. Eigen risico

Per emissie geldt het op het polisblad vermelde eigen risico.

Artikel 13 Samenloop

Indien blijkt dat de door deze verzekering gedekte kosten van sanering en/of schade ook onder de dekking van een andere soortgelijke verzekering als de onderhavige dan wel een aansprakelijkheidsverzekering zijn gedekt of zouden zijn gedekt indien deze verzekering niet zou hebben bestaan, geldt de onderhavige verzekering als excedent van de andere polis(sen).

Een eigen risico op een andere verzekering wordt onder deze verzekering niet vergoed.

Indien die andere verzekering een samenloopbepaling kent met dezelfde werking als de onderhavige bepaling, dan wordt onder deze verzekering een voorschotbetaling verricht, op voorwaarde dat de verzekeringnemer zijn rechten op die andere verzekering ten belopen van het voorschotbedrag, aan verzekeraar cedeert.

Artikel 14 Geschillenregeling

Indien tussen de verzekeraar en verzekeringnemer verschil van opvatting ontstaat:

- a. over de uitleg en toepassing van de verzekeringsvoorwaarden, of
- b. over de vraag of een gebeurtenis al dan niet door de verzekering is gedekt,

is de verzekeraar verplicht zijn standpunt schriftelijk en gemotiveerd aan de verzekeringnemer kenbaar te maken.

De verzekeringnemer kan binnen twee maanden na dagtekening van het schrijven van de verzekeraar schriftelijk en gemotiveerd bezwaar maken. De verzekeraar is verplicht op het bezwaarschrift van de verzekeringnemer uiterlijk binnen twee maanden na het indienen ervan schriftelijk en gemotiveerd te antwoorden. Blijft de verzekeringnemer met de verzekeraar van mening verschillen, dan zal de verzekeraar op verzoek van de verzekeringnemer, mits binnen één maand na dagtekening van het laatste schrijven van de verzekeraar ingediend, het geschil voorleggen aan een in overleg met de verzekeringnemer aan te wijzen advocaat.

De kosten van het advies van de aangewezen advocaat komen voor rekening van de verzekeraar.

De verzekeraar conformeert zich op voorhand aan dit advies. Indien de verzekeringnemer zich met het advies niet kan verenigen, kan hij het geschil alsnog voorleggen aan de rechter. Indien de verzekeringnemer door de rechter alsnog in het gelijk wordt gesteld en het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, zal de verzekeraar de gemaakte externe kosten vergoeden, alsmede de wettelijke rente.

Artikel 15 Klachten

Klachten naar aanleiding van deze verzekerings-overeenkomst kunnen schriftelijk worden ingediend bij de directie van de verzekeraar. Een samenvatting van de binnen Bovemij Verzekeringen gehanteerde klachtenprocedure is op aanvraag beschikbaar. Wanneer het oordeel van de verzekeraar voor de verzekeringnemer niet bevredigend is, kan de verzekeringnemer, mits in particuliere hoedanigheid, zich

wenden tot de Stichting Klachteninstituut Verzekeringen, Postbus 93560, 2509 AN Den Haag, NL. Binnen dit instituut zijn werkzaam de Ombudsman Schadeverzekering, de Ombudsman Levensverzekering en de Raad van Toezicht Verzekeringen. Wanneer de verzekeringnemer geen gebruik wil of kan maken van deze klachtenbehandelingsmogelijkheden, of hij vindt de behandeling of uitkomst hiervan niet bevredigend, kan de verzekeringnemer het geschil voorleggen aan een bevoegde rechter.

Artikel 16 Bijzondere Voorwaarden

1. Rubriek I: Basisdekking

a. Brand

Een door verbranding veroorzaakt en met vlammen gepaard gaand vuur buiten een haard, dat in staat is zich uit eigen kracht voort te planten.

Derhalve is onder andere geen brand:

1. zegen, schroeien, smelten, verkolen en broeien;
2. doorbranden van elektrische apparaten en motoren;
3. oververhitten, doorbranden, doorbreken van ovens en ketels.

b. Blikseminslag

Een ontlading van atmosferische elektriciteit naar de aarde, waardoor ter plaatse van de blikseminslag aantoonbare schade is ontstaan aan het aardoppervlak en/of zich daarop bevindende zaken. Zo is geen blikseminslag, schade door overspanning of inductie zonder aantoonbare sporen van inslag op de locatie.

c. Ontploffing

Een gehele of gedeeltelijke vernieling onmiddellijk veroorzaakt door een eensklaps verloopende hevige krachtsuiting van gassen of dampen, zulks met inachtneming van het hierna bepaalde.

Als de ontploffing ontstaan is:

1. binnen een, al dan niet gesloten, vat moet:
  - een opening in de wand van het vat ontstaan zijn door druk van de zich daarin bevindende gassen of dampen, en
  - door die opening de druk binnen en buiten het vat plotseling aan elkaar gelijk geworden zijn.

Hoe de gassen of dampen ontstaan zijn respectievelijk of die al dan niet voor de ontploffing aanwezig waren, is niet relevant.

2. buiten een vat, moet die krachtsuiting het onmiddellijke gevolg zijn van een scheikundige reactie.

Onder ontploffing wordt niet verstaan implosie.

2. Rubriek II: Uitgebreide gevarendeckking

a. Storm

Een windsnelheid van tenminste 14 meter per seconde. Als bewijs dat een snelheid van tenminste 14 meter per seconde is bereikt, geldt een door of vanwege het KNMI, Meteo Consult of vergelijkbare instelling afgegeven verklaring.

b. Luchtverkeer

Het getroffen worden door een lucht- of ruimtevaartuig dan wel een daaruit gevallen of daarvan losgeraakt onderdeel of voorwerp.

c. Aanrijding

Een botsing met andere zaken teweeggebracht door of met een rij- of voertuig, dan wel door een daaruit of daarvan gevallen of losgeraakt onderdeel of voorwerp.

d. Aanvaring

1. Een botsing of aanraking van een schip met andere zaken.
2. Schade toegebracht door een schip aan zaken zonder botsing of aanraking, als gevolg van de

wijze van varen of het niet nakomen van enig wettelijk voorschrift.

- e. **Braak**
Het met geweld verbreken van een afsluiting met het doel zich wederrechtelijk toegang te verschaffen.
  - f. **Vandalisme**
Het aanrichten van beschadigingen uit vernielzucht door iemand die de verzekerde locatie is binnengedrongen na braak of door inklimming.
  - g. **Rellen en opstootjes**
Incidentele collectieve geweldmanifestaties, alsmede plundering en werkstaking.
  - h. **Overspanning/inductie**
Een ontlading van atmosferische elektriciteit zonder aantoonbare sporen van inslag.
  - i. **Vorst**
  - j. **Omvalen van bomen, heistellingen, kranen en hoogwerkers**
  - k. **Breken, scheuren of barsten van bovengrondse tanks, silo's en drums**
Breken, scheuren of barsten van bovengrondse tanks, silo's en drums en daarop aangesloten bovengrondse leidingen, mits het gevolg van enig van buiten aankomend onheil.
  - l. **Laden en/of lossen van stoffen die zich bevinden in gesloten emballage**
  - m. **Het vullen van vast opgestelde bovengrondse tanks**
3. **Rubriek III: Topdekking**
- a. **Alle van buiten komende onheilen**
  - b. **Enig eigen gebrek van opstallen en roerende zaken, veroorzaakt door fouten in ontwerp, constructie, uitvoering of materiaalkeuze.**
Deze dekking geldt slechts:
    - 1. indien voldaan is aan de op het polisblad vermelde onderhoudsverplichtingen, en
    - 2. indien de verontreiniging zich manifesteert binnen de looptijd van de verzekering.Ten aanzien van installaties, machines en leidingen geldt deze dekking bovendien uitsluitend indien de verontreiniging zich manifesteert binnen een termijn van vijf jaar, gerekend vanaf de datum waarop de installaties, machines en leidingen nieuw zijn (op)geleverd, of vanaf de datum waarop de delen waarin het eigen gebrek is gelegen, zijn vernieuwd en (op)geleverd.
  - c. **Extra meeverzekerde kosten**
Naast de in artikel 7 lid 1.b.2 en lid 2.c.2. genoemde kosten is onder deze rubriek meeverzekerd zaakschade voorgevallen op de verzekerde locatie als gevolg van een verontreiniging van de bodem, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang), die het gevolg is van een emissie veroorzaakt door één of meer van de in de van toepassing verklaarde rubrieken(en) genoemde verzekerde gevaren.
Het verzekerde gevaar moet zich op de verzekerde locatie verwezenlijken tijdens de looptijd van de verzekering.